YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (toinen jaosto)

22 päivänä heinäkuuta 2005 *

Asiassa T-376/04,

Polyelectrolyte Producers Group, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan asianajajat K. Van Maldegem ja C. Mereu,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään J.-P. Hix ja B. Hoff-Nielsen,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään J. Forman ja M. Wilderspin, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajina,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantaja vaatii sellaisten vastaajien tointen kumoamista, jolla Norjan kuningaskunnan sallitaan soveltaa Euroopan yhteisössä käytettäviä pitoisuusrajoja tiukempia akryyliamidin pitoisuusrajoja, jotka ilmenevät ETA-sopimuksen liitteen II (Tekniset määräykset, standardit, testaus ja varmentaminen) muuttamisesta 26 päivänä huhtikuuta 2004 tehdystä ETA:n sekakomitean päätöksestä N:o 59/2004 (EUVL L 277, s. 30), sekä kyseisen päätöksen hyväksymisestä annetun yhteisön kannan kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Pirrung sekä tuomarit N. J. Forwood ja S. Papasavvas,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

1 Vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annetulla neuvoston direktiivillä 67/548/ETY (EYVL 1967, 196, s. 1), sellaisena kuin

se on seitsemännen kerran muutettuna 30.4.1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/32/ETY (EYVL L 154, s. 1), vahvistetaan säännöt, jotka koskevat tiettyjen sellaisten "aineiden" vaihdantaan saattamista, joilla määritelmän mukaan tarkoitetaan "alkuaineita ja niiden yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai tuotantomenetelmin valmistettuina, jotka sisältävät kaikki tuotteen pysyvyyden säilyttämiseksi tarvittavat lisäaineet ja tuotantotoiminnassa muodostuvat epäpuhtaudet lukuun ottamatta liuottimia, jotka voidaan erottaa vaikuttamatta aineen pysyvyyteen tai muuttamatta sen koostumusta".

2 Direktiiviä 67/548 on sen hyväksymisen jälkeen muutettu useita kertoja ja viimeksi direktiivin 67/548 mukauttamisesta tekniikan kehitykseen kahdennenkymmenennenyhdeksännen kerran 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetulla komission direktiivillä 2004/73/EY (EUVL L 152, s. 1). Direktiivin 67/548, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklassa säädetään, että aineet luokitellaan niiden luontaisten ominaisuuksien perusteella kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa säädetyn ryhmittelyn mukaisesti. Direktiivin 67/548 liitteessä I on luettelo vaarallisista aineista sekä luokitusta ja merkintöjä koskevat täsmennykset jokaisen aineen osalta erikseen. Akryyliamidi luokitellaan direktiivin liitteessä I ryhmään 2 kuuluvaksi syöpää aiheuttavaksi aineeksi, ryhmään 2 kuuluvaksi mutageeniseksi aineeksi ja myrkylliseksi aineeksi, mutta sille ei ole vahvistettu pitoisuusrajoja.

3 Kemiallisista valmisteista, jotka määritelmänsä mukaan ovat kemiallisten aineiden seoksia, on säännöksiä vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 31 päivänä toukokuuta 1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/45/EY (EYVL L 200, s. 1). Mainitulla direktiivillä on korvattu vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 7 päivänä kesäkuuta 1988 annettu neuvoston direktiivi 88/379/ETY (EYVL L 187, s. 14). Direktiivin 1999/45 liitteessä II olevan A osan 7.1 kohdassa säädetään ryhmään 2 kuuluvien syöpää aiheuttavien aineiden pitoisuusrajaksi 0,1 prosenttia.

4 Direktiivistä 67/548, sellaisena kuin se on muutettuna, ilmenee, että akryyliamidi on luokiteltu ryhmään 2 kuuluvaksi syöpää aiheuttavaksi aineeksi, joka on vaarallisuudeltaan sillä tavoin keskitasoa, ettei erityisten pitoisuusraja-arvojen vahvistaminen ole tarpeen.

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen säännökset

5 Sopimuksessa Euroopan talousalueesta (EYVL 1994, L 1, s. 3; jäljempänä ETA-sopimus), jonka Euroopan yhteisön jäsenvaltiot ja Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenmaat allekirjoittivat 2.5.1992, säädetään mahdollisuudesta poiketa direktiivien 67/548 ja 88/379 säännöksistä. ETA-sopimuksen liitteessä II olevan XV luvun 1 kohdassa todetaan, että sopimuspuolet "ovat yksimielisiä tavoitteesta, jonka mukaan vaarallisia aineita koskevien yhteisön säännösten soveltaminen olisi aloitettava 1 päivään tammikuuta 1995 mennessä" ja että "siinä yhteistyössä, joka jäljellä olevien ongelmien ratkaisemiseksi aloitetaan tämän sopimuksen allekirjoittamisesta, tilannetta tarkastellaan". Mainitun säännöksen mukaan, "jos jokin EFTA-valtio katsoo tarvitsevansa poikkeuksen luokitusta ja merkintöjä koskevista yhteisön säädöksistä, näitä säädöksiä ei sovelleta tähän valtioon, ellei ETA:n sekakomiteassa toisin sovita".

6 ETA:n sekakomitea (jäljempänä sekakomitea) on ETA-sopimuksen puitteissa perustettu elin, joka koostuu sopimuspuolten edustajista ja valvoo ETA-sopimuksen 92 artiklan 1 kohdan nojalla sopimuksen täytäntöönpanoa ja sen tosiasiallista toteutumista.

7 ETA-sopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaan sekakomitea tekee päätöksensä yhteisön ja yhtenäisesti esiintyvien EFTA-valtioiden välisellä sopimuksella. Yhteisön kanta ratkaistaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 (EYVL L 305, s. 6) mukaisesti.

8 Mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että yhteisön kannan niistä sekakomitean päätöksistä, joiden tavoitteena on tarvittaessa pelkin teknisin

mukautuksin laajentaa yhteisön lainsäädäntöön kuuluvia säännöksiä koskemaan Euroopan talousaluetta, antaa komissio. Asetuksen N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti muiden sekakomitean tekemien päätösten osalta yhteisön kannan antaa neuvosto komission ehdotuksesta seuraavin edellytyksin:

"a) kun on kyse yhteisön kannasta niihin — — sekakomitean päätöksiin, joiden tavoitteena on yhteisön lainsäädäntöön kuuluvan säännöksen laajentaminen koskemaan ETA-aluetta tekemällä siihen teknisiä mukautuksia suurempia muutoksia, neuvosto ratkaisee asian mainitun säännöksen oikeudellisena perusteena käytetyssä säännöksessä säädetyllä määräenemmistöllä;

b) kun on kyse yhteisön kannasta muihin kuin sellaisiin — — sekakomitean päätöksiin, jotka koskevat yhteisön lainsäädäntöön kuuluvan säännöksen laajentamista koskemaan Euroopan talousaluetta, neuvosto ratkaisee asian:

— yksinkertaisella enemmistöllä, jos — — sekakomitean suunnittelema päätös koskee sen työjärjestystä taikka jotakin menettelykysymystä,

— määräenemmistöllä, jos — — sekakomitean aiottu päätös koskee asiaa, jolle vaaditaan samaa enemmistöä sisäisten sääntöjen hyväksymiseksi,

— yksimielisesti kaikissa muissa tapauksissa."

9 ETA-sopimuksen 104 artiklan mukaan sekakomitean tekemät päätökset sitovat, jollei niissä toisin määrätä, voimaantulostaan lähtien sopimuspuolia, joiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon ja soveltamisen turvaamiseksi.

10 Norjan kuningaskunta sai ETA-sopimuksen liitteessä II olevasta XV luvusta vaarallisten aineiden alan tarkastelulausekkeiden osalta vuonna 1995 hyväksytyn ETA:n sekakomitean yhteisen julkilausuman (EYVL 1996, C 6, s. 7) perusteella oikeuden poiketa joistakin direktiivin 67/548 säännöksistä. Vuoden 1995 yhteisen julkilausuman liitteestä II seuraa, että Norjan kuningaskunta voi vaatia 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa lueteltujen aineiden osalta erilaisen luokittelun, merkintöjen ja/tai pitoisuusrajojen käyttöä ja että direktiivin 67/548 liitteessä VI olevassa 4.2.1 kohdassa lueteltujen syöpää aiheuttavien aineiden luokittelua ja merkintöjä koskevia arviointiperusteita ei sovelleta Norjan kuningaskuntaan, joka voi käyttää erilaisia luokitteluperusteita. Akryyliamidi ei kuulu niihin aineisiin, joiden osalta Norjan kuningaskunnalle on myönnetty oikeus poiketa direktiivin 67/548 säännöksistä.

11 Vuoden 1995 yhteinen julkilausuma korvattiin sekakomitean 62. kokouksessa 26.3.1999 hyväksytyllä yhteisellä julkilausumalla (EYVL C 185, s. 6). Vuoden 1995 yhteisen julkilausuman liitteessä II olevan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen aineiden luetteloa muutettiin sisällyttämättä kuitenkaan akryyliamidia niiden aineiden luetteloon, joiden osalta Norjan kuningaskunnalla on oikeus vaatia erilaisten pitoisuusrajojen käyttöä, kuin yhteisön lainsäädännössä vaaditaan. Siltä osin kuin vuoden 1999 yhteisellä julkilausumalla sallittiin Norjan kuningaskunnan antaa erilaisia säännöksiä epäpuhtauksien osalta, vuoden 1995 yhteisellä julkilausumalla myönnetyn poikkeuksen alaa kuitenkin laajennettiin vuoden 1999 yhteisellä julkilausumalla, ja mainittu valtio sai näin ollen mahdollisuuden vahvistaa alhaisemmat pitoisuusrajat akryyliamidille epäpuhtautena. Norjan kuningaskunnalla oli näin ollen mahdollisuus luokitella polyakryyliamidi syöpää aiheuttavaksi aineeksi akryyliamidin pitoisuuden ollessa yhtä suuri tai suurempi kuin Norjan lainsäädännön mukaiset pitoisuusrajat — toisin sanoen 0,01 prosenttia painosta.

Asian tausta

12 Komissio antoi 24.2.2004 neuvostolle ehdotuksen ETA-sopimuksen liitteen II muuttamista koskevan sekakomitean päätösluonnoksen hyväksymisestä. Neuvosto hyväksyi mainitun ehdotuksen 1.4.2004. Mainitulla yhteistä kantaa koskevalla luonnoksella muutetaan ETA-sopimuksen liitteessä II olevassa XV luvussa olevaa direktiiviä 67/548 koskevaa kohtaa. Komission lopullinen kanta esiteltiin sekakomitealle 23.4.2004. Sekakomitea hyväksyi 26.4.2004 päätöksen N:o 59/2004 ETA-sopimuksen liitteen II (Tekniset määräykset, standardit, testaus ja varmentaminen) muuttamisesta (EUVL L 277, s. 30).

13 Mainitulla päätöksellä päätetään direktiivin 67/548 30 artiklaa koskevasta nimenomaisesta poikkeuksesta akryyliamidin luokitusta, merkintöjä ja/tai erityisiä pitoisuusrajoja koskevista vaatimuksista. Päätöksen liitteessä I olevan 1.2 kohdan d alakohdan i alakohdan mukaan

"Seuraavia säännöksiä ei sovelleta Norjaan:

i) 30 artikla yhdessä 4 ja 5 artiklan kanssa niiltä osin kuin kyse on sellaisten aineiden tai aineryhmien luokitusta, merkintöjä ja/tai pitoisuusrajoja koskevista vaatimuksista, jotka luetellaan direktiivin liitteessä I — —. Norja voi vaatia erilaisen luokituksen, merkintöjen ja/tai pitoisuusrajojen käyttöä näille aineille."

14 Akryyliamidi on yksi niistä aineista, joiden osalta Norja voi poiketa mainituista säännöksistä.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

15 Kantaja, joka on eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä, joka edustaa sellaisten synteettisten sakeuttamisaineiden ja hiutaloittamisaineiden tuottajia, joiden pääasiallisena ainesosana on polyakryyliamidi — akryyliamidipohjainen polymeeri — on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 17.9.2004 jättämällään kannekirjelmällä nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

16 Komissio 22.11.2004 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jättämällään asiakirjalla ja neuvosto ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.12.2004 jättämällään asiakirjalla ovat esittäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan nojalla kanteesta oikeudenkäyntiväitteen.

17 Norjan kuningaskunta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.1.2005 jättämällään asiakirjalla lupaa saada esiintyä asiassa väliintulijana tukeakseen komission ja neuvoston vaatimuksia.

18 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa vastaajien toimet, joilla Norjan kuningaskunnan sallitaan soveltaa Euroopan yhteisössä käytettäviä pitoisuusrajoja tiukempia akryyliamidin pitoisuusrajoja, jotka ilmenevät sekakomitean päätöksestä N:o 59/2004, sekä kumoaa kyseisen päätöksen hyväksymisestä annetun yhteisön kannan

— toteaa, että sekakomitean 26.3.1999 hyväksymä yhteinen julkilausuma on säännöstenvastainen ja pätemätön suhteessa kantajaan

— määrää vastaajat maksamaan kantajalle väliaikaisena vahingonkorvauksena yhden euron aiheutetuista vahingoista.

19 Komissio ja neuvosto vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamiskanteen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

20 Komissio ja neuvosto katsovat, että kanne ei koske EY 230 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kannekelpoisia toimia ja että kyseessä olevat toimenpiteet eivät koske kantajaa eivätkä sen jäseninä olevia yhtiöitä suoraan ja erikseen. Lisäksi kanneoikeus on komission ja neuvoston mukaan vanhentunut.

21 Vastauksena kantajan väitteeseen, jonka mukaan sillä ei olisi käytettävissään mitään oikeussuojakeinoa, jos nyt käsiteltävänä oleva kanne jätettäisiin tutkimatta, komissio ja neuvosto toteavat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ylittäisi toimivaltansa yhteisön toimien laillisuusvalvonnassa, jos EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaiset edellytykset eivät täyttyisi (asia C-263/02 P, komissio v. Jégo-Quéré, tuomio 1.4.2004, Kok. 2004, s. I-3425).

22 Kantaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on EY 230 artiklan nojalla toimivaltainen lausumaan sekakomitean päätöksen tekemistä varten annetun yhteisön kannan lainmukaisuudesta.

23 Kantaja korostaa, että komission ehdottamalla ja neuvoston sittemmin hyväksymällä yhteisön kannalla, joka ilmenee päätöksestä N:o 59/2004, on jäsenvaltioihin kohdistuvia pysyviä oikeusvaikutuksia. Kantaja vetoaa väitteensä tueksi asiassa C-327/91, Ranska vastaan komissio, 9.8.1994 annettuun yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon (Kok. 1994, s. I-3641), jossa on todettu, että sellaisen toimen, jolla komissio tähtää kansainvälisen sopimuksen syntymiseen, on voitava olla kumoamiskanteen kohteena, koska yhteisön toimielimille annetun kansainvälisen toimivallan käyttäminen ei voi olla EY 230 artiklan mukaisen tuomioistuimen laillisuusvalvonnan ulkopuolella. Kantaja huomauttaa tässä kohdin, että EFTAn tuomioistuin on todennut, että sekakomitean päätös on rinnastettavissa yksinkertaistettuun kansainväliseen sopimukseen (asia E-6/01, CIBA Speciality Chemicals Water Treatment Ltd v. Norja, EFTAn tuomioistuimen tuomio 9.10.2002, Report of EFTA Court, s. 281).

24 Kantaja huomauttaa lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut olevansa toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisuja ETA-sopimuksen tulkinnasta (asia C-321/97, Andersson ja Wåkerås-Andersson, tuomio 15.6.1999, Kok. 1999, s. I-3551). Kantaja korostaa myös, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-192/89, Sevince, 20.9.1990 antamassaan tuomiossa (Kok. 1990, s. I-3461) katsonut olevansa

toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisun yhteisön tekemien kansainvälisten sopimusten lisäksi myös tällaisella sopimuksella luodun ja tällaisen sopimuksen täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen päätösten osalta.

25 Kantaja korostaa, että sillä on tarvittava oikeuskelpoisuus ja oikeushenkilöys kanteen nostamiseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Se katsoo, että Belgiaan sijoittautuneena eurooppalaisena taloudellisena etuyhtymänä se on oikeushenkilö ja voi näin ollen esiintyä oikeudessa. Lisäksi se katsoo, että sen jäsenyrityksillä on asiavaltuus ja näin ollen oikeus nostaa kumoamiskanne. Kantaja katsoo näin ollen olevansa oikeutettu kumoamiskanteen nostamiseen EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla, koska se toimii jäsenyritystensä, joilla itsellään on oikeus mainitunlaisen kanteen nostamisen sijaan (yhdistetyt asiat T-447/93–T-449/93, AITEC ym. v. komissio, tuomio 6.7.1995, Kok. 1995, s. II-1971).

26 Kantaja katsoo, että sillä ei ole käytettävissään mitään muuta oikeussuojakeinoa, kun otetaan huomioon, että se ei voi nostaa kannetta minkään Euroopan unionin jäsenvaltion kansallisessa tuomioistuimessa, koska tällainen tuomioistuin ei voi lausua EFTAn jäsenvaltion toteuttamista toimenpiteistä. Kantaja huomauttaa lisäksi, että se ei voi nostaa kannetta sekakomitean päätöstä vastaan Norjan tuomioistuimissa saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, koska ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisilla tuomioistuimilla on oikeus pyytää ennakkoratkaisua. Lisäksi vaikka oletettaisiin, että toimivaltainen norjalainen tuomioistuin pyytäisi asiasta neuvoa-antavaa lausuntoa EFTAn tuomioistuimelta, tämä ei olisi toimivaltainen lausumaan yhteisön toimivallasta osallistua sekakomitean päätöksentekoon.

27 Kantaja väittää lopuksi, että sen nostaman kanteen tutkimatta jättäminen loukkaisi sillä olevaa perustavanlaatuista oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, sellaisena kuin mainittu oikeus johtuu jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä, minkä lisäksi tästä oikeudesta on säädetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artiklassa sekä Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa (EYVL 2000, C 364, s. 1).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

28 Työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaan, jos asianosainen sitä haluaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi ratkaista oikeudenkäynnin edellytyksiä koskevan kysymyksen käsittelemättä itse pääasiaa. Saman artiklan 3 kohdan mukaan oikeudenkäynnin edellytyksiä koskeva jatkokäsittely on suullinen, ellei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toisin päätä. Käsiteltävänä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo saaneensa asiakirjanäytön perusteella riittävät tiedot eikä näin ollen katso, että suullisen käsittelyn aloittaminen olisi tarpeen.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantaja on käsiteltävänä olevassa asiassa riitauttanut kolme toimea: ensinnäkin yhteisön kannasta tehdyn komission ehdotuksen, toiseksi neuvoston päätöksen, jolla mainittu kanta annettiin, ja kolmanneksi sekakomitean päätöksen, vaikka kantajan oikeudenkäyntikirjelmistä ei selvästi käykään ilmi, haluaako se todellisuudessa riitauttaa viimeksi mainitun päätöksen.

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivallan sisältö ilmenee EY 225 artiklasta ja EA 140 A artiklasta yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan säännöksillä täsmennettynä. Mainittujen säännösten nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään ainoastaan perustamissopimuksella tai niiden soveltamista koskevilla säännöksillä perustettuja yhteisön toimielimiä ja elimiä vastaan EY 230 artiklan tai EA 146 artiklan nojalla nostetut kanteet.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näin ollen ole toimivaltainen lausumaan sekakomitean päätöksestä, koska viimeksi mainittu ei ole yhteisön toimielin eikä elin.

32 Käsiteltävänä olevassa asiassa käsillä olevan yhteisön kannan hyväksymisen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että mainittu kanta seuraa komission neuvostolle tekemästä ehdotuksesta yhteisön kannaksi ja siitä, että neuvosto on hyväksynyt mainitun kannan.

33 Yhteisön kantaa koskevasta komission ehdotuksesta on ensinnäkin todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kumoamiskannetta ei voida nostaa alustavista toimenpiteistä eikä pelkistä valmistelutoimenpiteistä (ks. vastaavasti asia T-175/96, Berthu v. komissio, määräys 15.5.1997, Kok. 1997, s. II-811, 19 ja 20 kohta).

34 Käsiteltävänä olevan asian osalta yhteisön kannan sekakomitean päätökseen on antanut asetuksen N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti neuvosto komission ehdotuksesta. Viimeksi mainittu ehdotus on valmistelutoimenpide, joka ei voi olla kumoamiskanteen kohteena.

35 Toiseksi neuvoston päätöksestä, jolla yhteisön kanta hyväksyttiin, on todettava, että sekakomitean päätöstä ei voida rinnastaa edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan komissio tarkoitetun kaltaiseen kansainväliseen sopimukseen, koska mainitussa asiassa oli kyseessä komission päätös, joka koski kansainvälisen sopimuksen tekemistä Amerikan yhdysvaltojen hallituksen kanssa, ja asian olosuhteet erosivat siten olennaisesti nyt käsiteltävänä olevan asian olosuhteista.

36 Joka tapauksessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että sekakomitean päätöksen oikeudellista luonnehdintaa koskevasta kysymyksestä ei ole tarpeen lausua, kun tiedetään, että neuvoston päätös ei koske kantajaa suoraan ja erikseen eikä kantajalla näin ollen ole asiavaltuutta.

37 EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kumoamiskanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen (asia C-403/96 P, Glencore Grain v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2405, 40 kohta ja asia T-183/00, Strabag Benelux v. neuvosto, tuomio 25.2.2003, Kok. 2003, s. II-135, 27 kohta).

38 Ensinnäkin on huomautettava sen kysymyksen osalta, koskeeko päätös kantajaa erikseen, että jonkin henkilöryhmän yhteisiä etuja edistämään perustettua yhdistystä ei voi koskea erikseen sellainen toimi, joka vaikuttaa tämän henkilöryhmän yleisiin etuihin, jos tämä toimi ei vaikuta näihin henkilöihin yksityishenkilöinäkään erikseen (asia T-268/99, Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France ym. v. neuvosto, määräys 11.7.2000, Kok. 2000, s. II-2893, 44 kohta ja asia T-231/02, Gonnelli ja AIFO v. komissio, määräys 2.4.2004, Kok. 2004, s. II-1051, 48 kohta). Tätä ratkaisua on sovellettava myös silloin, kun kantajan kaltainen eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä on perustettu edustamaan tiettyä yritysryhmää ja puolustamaan sen etuja ja sen asema on näin ollen verrattavissa yhdistyksen asemaan.

39 Kantaja ei käsiteltävänä olevassa asiassa ole osoittanut, että neuvoston päätös koskisi sen jäsenyrityksiä tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiseikaston vuoksi, joka erottaa ne kaikista muista (asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197, Kok. Ep. I, s. 181). Mainitulla päätöksellä on vaikutuksia mainittuihin jäsenyrityksiin ainoastaan siltä osin, kuin ne valmistavat polyakryyliamidia sisältäviä tuotteita, jolloin päätös vaikuttaa niihin samalla tavoin kuin muihin vastaavanlaisten tuotteiden valmistajiin. Näin ollen neuvoston päätös vaikuttaa niihin ainoastaan objektiivisesti määritellyn tosiseikaston eikä niille tunnusomaisten erityispiirteiden vuoksi.

40 Vaikka onkin totta, että erityisolosuhteet, kuten tietyn yhdistyksen merkitys EY 230 artiklan mukaisen säädöksen hyväksymisen kannalta, voivat saada aikaan sen, että sellaisen yhdistyksen nostama kanne, jonka jäseniä säädös ei koske suoraan ja erikseen, otetaan tutkittavaksi, erityisesti silloin, kun säädös on vaikuttanut yhdistyksen neuvotteluasemaan, näin ei kuitenkaan ole silloin, kun kantajana oleva yhdistys ei ole toiminut neuvottelijana ja kun sille ei kyseessä olevissa säännöksissä ole annettu minkäänlaisia menettelyllisiä oikeuksia (ks. vastaavasti asia T-12/96, Area Cova ym. v. neuvosto ja komissio, määräys 8.7.1999, Kok. 1999, s. II-2301, 73 kohta).

41 On kuitenkin huomautettava, että kantajalle ei millään säännöksellä anneta menettelyllisiä oikeuksia ja että kantajalla ei ole ollut mitään osuutta neuvoston riidanalaisen päätöksen valmistelussa, ja todettava lisäksi, että kantaja ei ole näyttänyt toteen, että mainittu päätös olisi vaikuttanut sen asemaan neuvottelijana eurooppalaisena taloudellisena etuyhtymänä.

42 Neuvoston päätös ei näin ollen koske kantajaa erikseen.

43 Toiseksi siitä, koskevatko riidanalaiset toimet kantajaa suoraan, on todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta yhteisön toimi koskisi henkilöä suoraan, edellytetään, että sillä on välittömiä vaikutuksia asianomaisen oikeusasemaan ja että sen toimeenpano on automaattista ja perustuu ainoastaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista (ks. yhdistetyt asiat T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99, Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe v. komissio, tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. II-1975, 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Riidanalaiset toimet eivät näin ollen koske kantajaa EY 230 artiklassa tarkoitetulla tavalla suoraan, koska sen asemaan vaikuttavat jäsenvaltion yhteisön säännöksen nojalla toteuttamat toimenpiteet (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 103/78–109/78, Usines de Beaufort ym. v. neuvosto, tuomio 18.1.1979, Kok. 1979, s. 17, 21 ja 22 kohta). Jos jäsenvaltiolla ei ole omaa harkintavaltaa, yhteisön toimenpiteen ja kantajan välillä on kuitenkin edelleen suora

yhteys (ks. vastaavasti asia T-85/94, Branco v. komissio, tuomio 12.1.1995, Kok. 1995, s. II-45, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että tietyissä tapauksissa se, että jäsenvaltio panee täytäntöön yhteisön päätöksen nojalla toteutettuja toimenpiteitä, vaikka mainitussa päätöksessä annetaan sille ainoastaan mahdollisuus mainitunlaiseen menettelyyn, ei välttämättä katkaise yhteisön toimenpiteen ja kantajan välistä suoraa yhteyttä (ks. vastaavasti asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207, 7–9 kohta).

44 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantajalle mahdollisesti vastainen toimi muodostuu sellaisista Norjan toimenpiteistä, joita ei olisi voitu toteuttaa ilman sekakomitean päätöstä.

45 On kuitenkin todettava, että edellä mainitussa asiassa Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio annetusta tuomiosta ilmenevää oikeuskäytäntöä sovelletaan ainoastaan sekakomitean päätökseen, ei neuvoston päätökseen. Viimeksi mainittua ei voida pitää poikkeusluvan myöntäjänä, vaan ainoastaan yhtenä päätöksentekoon osallistuneena tahona. Lisäksi neuvoston päätöksentekohetkellä oli todellisuudessa epävarmaa, hyväksyttäisiinkö sekakomitean päätös, joka oli välittävä toimi neuvoston päätöksen ja Norjan toimenpiteiden välillä, kun otetaan huomioon, että suunniteltu poikkeuslupa olisi hyvin voitu evätä komiteassa paikalla olleiden sopimuspuolten edustajien äänestyksen seurauksena. Lisäksi Norjan viranomaisille jäi täysi vapaus käyttää tai jättää käyttämättä mainitulla päätöksellä mahdollisesti myönnettävää poikkeuslupaa. Näin ollen neuvoston päätöksen ja Norjan toimenpiteiden välinen suora yhteys on katkennut. Neuvoston päätös ei siten koske kantajaa suoraan.

46 Kumoamiskanne on siten jätettävä tutkimatta eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ole tarpeen lausua siitä, onko kanne nostettu liian myöhään.

Lainvastaisuusväite

Asianosaisten lausumat

47 Komissio ja neuvosto katsovat, että vuoden 1999 yhteisestä julkilausumasta esitetty lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta, koska EY 241 artiklaa ei sovelleta mainitunlaiseen julkilausumaan ja koska pääasian kanne on jätettävä tutkimatta.

48 Kantaja puolestaan katsoo, että vuoden 1999 yhteistä julkilausumaa koskeva lainvastaisuusväite on otettava tutkittavaksi, koska mainittu julkilausuma on rinnastettavissa yksinkertaistetussa muodossa tehtyyn kansainväliseen sopimukseen, joka seuraa yhteisön toimielimen toimesta ja sisältyy näin ollen Euroopan yhteisöjen oikeusjärjestykseen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

49 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 241 artiklassa annettu mahdollisuus vedota sellaisen toimenpiteen lainvastaisuuteen, joka on riidanalaisen toimen oikeudellinen perusta, ei ole itsenäinen kanneoikeus ja sitä voidaan käyttää vain oikeudenkäyntiin liittyvänä, jolloin pääasian kanteen tutkimatta jättämisestä seuraa, että myös lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta (ks. vastaavasti asia 33/80, Albini v. neuvosto ja komissio, tuomio 16.7.1981, Kok. 1981, s. 2141, 17 kohta ja asia C-289/99 P, Schiocchet v. komissio, määräys 16.11.2000, Kok. 2000, s. I-10279, 11 ja 25 kohta).

50 Koska kumoamisvaatimus on jätettävä tutkimatta, vuoden 1999 yhteistä julkilausumaa koskeva lainvastaisuusväite on siten myös jätettävä tutkimatta.

Vahingonkorvausvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

51 Komissio korostaa, että sen toimenpiteisiin ei liity mitään oikeusvaikutusta, eikä niistä ole tästä syystä voinut aiheutua kantajalle vahinkoa. Lisäksi vahingonkorvauskanteessa on määriteltävä aiheutunut vahinko. Käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja kuitenkin ainoastaan väittää, että sille on koitunut lisäkustannuksia, koska se joutui muuttamaan merkintöjään, ja että se on menettänyt markkinaosuuksiaan. Komission mukaan kantaja ei näin ollen ole näyttänyt toteen, että vahinkoa olisi syntynyt.

52 Neuvosto katsoo, että vahingonkorvausvaatimus on jätettävä tutkimatta, koska kannekirjelmästä ei ilmene mitään, mikä osoittaisi neuvoston menetelleen lainvastaisesti. Neuvoston mukaan ei ole osoitettu myöskään vahingon laatua ja laajuutta eikä syy-yhteyttä neuvoston menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

53 Kantaja väittää, että sekakomitean päätöksen ja vuoden 1999 yhteisen julkilausuman hyväksymiseen johtanut komission ja neuvoston menettely on lainvastainen. Kantaja katsoo, että aiheutunut vahinko on välitöntä ja peruuttamatonta, koska se joutui muuttamaan Norjassa myymänsä polyakryyliamidin merkintöjä, mistä siis aiheutui lisäkustannuksia. Koska vahingonkorvauksen määrää ei vielä ole määritetty eikä se ole vielä lopullinen, kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

velvoittaa vastaajat maksamaan väliaikaisena vahingonkorvauksena yhden euron suuruisen rahamäärän, jota on tarkoitus menettelyn kuluessa korottaa (asia 74/74, CNTA v. komissio, tuomio 14.5.1975, Kok. 1975, s. 533, Kok. Ep. II, s. 469). Kantaja katsoo lisäksi sille koituneen myös aineetonta vahinkoa, koska se on menettänyt markkinaosuuksia siitä syystä, että yli 0,01 prosenttia akryyliamidia sisältävän polyakryyliamidin luokitus on joutunut huonoon valoon. Syy-yhteyden osalta kantaja toteaa, että sille aiheutunut vahinko on seurausta sekakomitean päätöksestä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava muiden muassa oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Jotta kannekirjelmä, jolla vaaditaan korvausta vahingosta, joka yhteisön toimielimen väitetään aiheuttaneen, täyttäisi nämä edellytykset, siinä on mainittava ne seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä kantajan moitearvioinnin kohteena oleva toimielimen toiminta, syyt, joiden perusteella kantaja katsoo, että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä tämän vahingon laatu ja laajuus (asia T-387/94, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok. 1996, s. II-961, 106 ja 107 kohta ja asia T-195/95, Guérin automobiles v. komissio, tuomio 6.5.1997, Kok. 1997, s. II-679, 20 ja 21 kohta). Sitä vastoin vaatimus, jolla vain vaaditaan vahingonkorvausta, ei ole riittävän täsmällinen, ja se on näin ollen jätettävä tutkimatta (asia 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto, tuomio 2.12.1971, Kok. 1971, s. 975, Kok. Ep. I, s. 609, 9 kohta sekä yhdistetyt asiat T-79/96, T-260/97 ja T-117/98, Camar ja Tico v. komissio ja neuvosto, tuomio 8.6.2000, Kok. 2000, s. II-2193, 181 kohta).

55 Sellainen tilanne on tosin mahdollinen, että kantaja ei ole esittänyt rahamääräistä arviota sille aiheutuneen vahingon suuruudesta, vaikka se onkin esittänyt selkeän selvityksen seikoista, joiden perusteella vahingon laatu ja laajuus voidaan arvioida, jolloin vastaajalla on edellytykset puolustautumiseen. Mainitunlaisissa olosuhteissa numerotietojen puuttuminen kannekirjelmästä ei vaikuta vastapuolen puolustautumisoikeuksiin.

56 Käsiteltävänä olevasta asiasta on todettava, että kantaja ei määrittele selvästi sille aiheutuneen vahingon laatua ja välttelee ottamasta kantaa sen määrään. Kantaja katsoo, että sille aiheutunut vahinko on seurausta lisäkustannuksista, jotka aiheutuivat sen jäsenyritysten Norjassa vaihdantaan saattamien tuotteiden merkintöjen ja akryyliamidia sisältävien tuotteiden vaarallisuutta koskevien varoitusten muuttamisesta, sekä markkinaosuuksien menetyksestä, joka johtui kantajan jäsenyritysten myymien tuotteiden saamasta epäedullisesta julkisuudesta. Väitettyjen markkinaosuuksien menetysten osalta on todettava, että kannekirjelmässä ei ole millään tavoin määritelty, mistä markkinoista on kyse. Myöskään merkintöjen muuttamisesta aiheutuneen vahingon arvosta ja laajuudesta ei ole esitetty riittävää selvitystä. On todettava, että mainitun vahingon suuruudesta ei ole esitetty mitään likimääräisiäkään numerotietoja. Kannekirjelmässä ei myöskään selvästi mainita, kenelle eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä tai sen jäsenyrityksistä vahinkoa olisi aiheutunut. Asiaa koskeva kantajan väite on siten pelkkä toteamus, joka ei perustu mihinkään asiaankuuluvaan näyttöön, jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi mahdollista saada käsitys mainitun vahingon laadusta ja laajuudesta.

57 Vahingonkorvausvaatimus on siten jätettävä tutkimatta, koska vahingon laatua ei ole selvästi määritelty eikä sen määrästä ole esitetty likimääräistäkään arviota.

Oikeussuojakeinojen puuttuminen

58 Kantajan väitteestä, joka koskee oikeussuojakeinojen puuttumista, on todettava, että ainoastaan sellaiset Norjan viranomaisten toimenpiteet, joilla pannaan täytäntöön akryyliamidin pitoisuusrajoja koskevia poikkeuksia ja jotka ovat seurausta sekako-

mitean päätöksestä, ovat kantajalle tai sen jäsenille vastaisia. Oikeussuojan antaminen mainittuja toimenpiteitä vastaan on siten Norjan tuomioistuinten tehtävä. Lisäksi on todettava, että yhteisön tasoisten oikeussuojakeinojen puuttuminen ei voi johtaa EY:n perustamissopimuksella luodun oikeussuojajärjestelmän ja menettelyjen muuttamiseen (ks. vastaavasti em. asiassa komissio v. Jégo-Quéré annettu tuomio).

Väliintulohakemus

59 Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei ole tarpeen lausua Norjan kuningaskunnan esittämästä väliintulohakemuksesta, jolla se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission ja neuvoston vaatimuksia.

Oikeudenkäyntikulut

60 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan komission ja neuvoston oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Kanne jätetään tutkimatta.**

2) **Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä komission ja neuvoston oikeudenkäyntikuluista.**

Annettiin Luxemburgissa 22 päivänä heinäkuuta 2005.

H. Jung

kirjaaja

J. Pirrung

jaoston puheenjohtaja